

Bibliografia Pienin – przekrój

(stan na 1.07.2018 r.)

opracował Krzysztof Karwowski

T U R Y S T Y K A

Przewodniki

ALHA [ALFRED HAMMERSCHLAG], MARCZAK [MICHAŁ], WIKTOR [JAN], Ilustrowany przewodnik po Pieninach i Szczawnicy, Nakładem Komitetu, Kraków 1927, 186 s.

Jeden z podstawowych przewodników po Pieninach, zawierający wiele interesujących informacji, powielanych później przez inne przewodniki.

BIRKENMAJER KRZYSZTOF, Przewodnik geologiczny po pienińskim pasie skałkowym, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa 1979, 235 s., 15 map.

Przedstawiono charakterystykę geograficzną regionu; opisano pieniński pas skałkowy jako jednostkę geologiczną, w tym opisano: elementy strukturalne, powstanie, rzeźbę, surowce mineralne, górnictwo, zabytki przyrody nieożywionej; podano opis 20 wycieczek geologicznych i słowniczek terminów geologicznych.

FIGIEL SANISŁAW, Polski Spisz. Przewodnik turystyczny, Wydawnictwo PTTK „Kraj”, Warszawa – Kraków, 114 s.

Przedstawiono położenie, topografię, świat roślin i zwierząt, historię Spisza, ludność, zagospodarowanie turystyczne; opisano 4 trasy autokarowe oraz 20 tras pieszych po Pieninach Spiskich i Magurze Spiskiej.

FIGIEL STANISŁAW, ŁADYGIN ZBIGNIEW, MARKIN JOANNA, Pieniny oraz Podhale, Orawa i Spisz [seria:] Przewodnik Pascala. Polska, Pascal, Bielsko-Biała 2005, 310 s.

Omówiono topografię, wody, geologię, przyrodę, klimat, historię i etnografię; podano informacje praktyczne; opisano regiony: Małych Pienin, Pienin Właściwych, Pienin Spiskich, Magury Spiskiej, Podhala i Orawy, dodano indeks szlaków i geograficzny.

KOPER KRZYSZTOF, Mały przewodnik historyczny po Krościenku nad Dunajcem. 660 lat lokacji miasta (1348-2008), Zakład Poligraficzny „MK” s.c., Nowy Targ 2008, 101 s.

Opisano cztery trasy wycieczek: od rynku po Księży Las, Zawodzie, wzdłuż doliny potoku Krośnica oraz w kierunku Krasu.

KRÓLIKIEWICZ GRAŻYNA, KRUCZEK ZYGMUNT, Szlakami legend pienińskich. Przewodnik turystyczny, Wydawnictwo PTTK „Kraj”, Warszawa-Kraków 1982, 70 s.

Zamieszczono 10 tras turystycznych z tekstami legend z określonego kulturowo i historycznie obszaru.

MICHALIK STEFAN, Pieniny – park dwu narodów. Przewodnik przyrodniczy, Pieniński Park Narodowy, Krościenko n.D. 2005, wyd. 2, 157 s.

Omówiono pierwotny i swoisty krajobraz Pienin, Pieniński Park Narodowy i PIENAP, biocenozy, zwiedzanie, rezerваты i pomniki przyrody.

NYKA JÓZEF, Pieniny. Przewodnik, Trawers, 2008 [oraz inne wydania], 320 s.

Podano ogólne wiadomości i praktyczne rady, omówiono historię i współczesność podpienińskich miejscowości, podano drogi dojazdowe, opisano przyrodniczo i kulturowo Pieniny Spiskie, Pieniny Właściwe, Małe Pieniny i słowacką stronę Pienin.

WĘGLARZ BARBARA A., Spacerkiem po starej Szczawnicy i Rusi Szlachtowskiej, Oficyna Wydawnicza „Rewasz”, Pruszków 2011, 250 s.

Opisano rodzinę Szalay’ów, Stadnickich, Kołaczekowskich, rody i domy góralskie, życie kulturalne w uzdrowisku, podróże do uzdrowiska, Niznią Wieś, Szczawnicę Wyżną, spływ Dunajcem i Drogę Pienińską, ulicę Główną, Zdrojową, Języki

i Kowalczyka, Jana Wiktora, Szalay'a, Plac Dietla, Park Górny i Dolny, Ruś Szlachtowską, w tym wyznaczenie, świadomość narodową, osadnictwo, rody, ubiór, cerkwie i kapliczki..

ZARZYCKI KAZIMIERZ, MARCINEK ROMAN, WRÓBEL SŁAWOMIR, Pieniński Park Narodowy. Przewodnik kieszonkowy, Oficyna Wydawnicza MULTICO, Warszawa, 96 s.

Opisano świat roślin i grzybów, świat zwierząt, wartości kulturowe Pienin, historię turystyki i wypoczynku, zadania Pienińskiego Parku Narodowego, zwiedzanie Parku oraz zagrożenia przyrody Parku.

Turystyka, krajoznawstwo

ADAMCZYK MIECZYSLAW J., Lecznictwo uzdrowiskowe w Pieninach, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 2010, 11: 91-107.

Opisano początki uzdrowiska szczawnickiego, dojazd, kuracje, goście uzdrowiskowi, opiekę lekarską, warunki pobytu, życie towarzyskie, zagospodarowanie źródeł, sprawy ekonomiczne, rolę Józefa Szalay'a, załączki zakładu zdrojowego w Krościenku, źródła mineralne oraz działalność Dziewolskich.

BOŁOZ GABRIELA, JUCHA WITOLD, Rozkład przestrzenny ruchu turystycznego na szlakach pieszych w Pienińskim Parku Narodowym. (Monitoring Studenckiego Koła Naukowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w latach 2007-2012), „Pieniny – Przyroda i Człowiek” 2016, 14: 133-143.

Określono preferencje kierunków wejściowych do Parku; określono rozmieszczenie przestrzenne i natężenie ruchu turystycznego ze wskazaniem najczęściej oraz najrzadziej odwiedzanych miejsc w Parku; podano zależności między rozmieszczeniem przestrzennym ruchu turystycznego a czynnikami zewnętrznymi (pogoda, zmiany infrastrukturalne).

BROŻNA JADWIGA, Atrakcyjność turystyczna gminy Czorsztyn i okolic [praca magisterska], Zakład Ochrony i Kształtowania Środowiska AP w Krakowie, Kraków 2008, msk., 136 s.

Scharakteryzowano wybrane elementy środowiska przyrodniczego, walory turystyczne na terenie gminy, kulturę i sztukę, turystykę i rekreację; zwaloryzowano gminę z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej.

KISZKA KRZYSZTOF, Degradacja pienińskich szlaków związana z górską turystyką pieszą, „Pieniny – Przyroda i Człowiek” 2016, 14: 145-165.

Określono związki i zależności pomiędzy kwalifikowaną turystyką pieszą a poziomem zniszczenia pienińskich szlaków; omówiono: problem turystyki masowej, przestrzenne zróżnicowanie ruchu turystycznego, skutki pieszej turystyki w Pieninach, przeciwdziałanie i usuwanie negatywnych skutków turystyki pieszej.

KOLASIŃSKA ANNA, Postawy turystów w odniesieniu do ochrony przyrody w świetle badań ankietowych na przykładzie Pienińskiego Parku Narodowego, „Folia Turistica” 2010, 22: 207-216.

Opisano działalność edukacyjną w parkach narodowych i w Pienińskim PN, działalność wystawienniczą Pienińskiego PN (pawilon główny w Krościenku, pawilon w Czorsztynie-Majerzu, pawilon w Szczawnicy, pawilon w Sromowcach Niżnych, wystawę na Zamku Czorsztyn, pawilony słowackie); analizowano badania ankietowe pod kątem struktury demograficzno-społecznej respondentów, organizacji wyjazdu i pobytu, przebiegu zwiedzania oraz opinii turystów o pawilonach.

KOLASIŃSKA ANNA, Aktywność fizyczna w Pienińskim Parku Narodowym: postawy i zachowania osób odwiedzających, a konsekwencje przyrodnicze [rozprawa doktorska], Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie, Kraków 2014, msk. 126 s.

Scharakteryzowano ruch turystyczny; opisano nielegalną dyspersję turystów, konsekwencje przyrodnicze i środowiskowe; omówiono deklarowany przez turystów stosunek do ochrony przyrody, znajomość zasad udostępniania Pienińskiego PN, postrzeganie funkcji parku narodowego, metody zabezpieczenia Pienińskiego PN przed dewastacją.

KOZYRA MARZENA, Dostępność i spójność sieci pieszych szlaków turystycznych Pienińskiego Parku Narodowego (PPN) w Polsce oraz Pienińskiego Parku Narodowego (PIENAP) na Słowacji, „Folia Turistica” 2013, 29: 205-224.

Przedstawiono topologiczną analizę struktury przestrzennej szlaków turystycznych obu parków narodowych opartej na teorii grafów; określono spójność systemu szlaków turystycznych i określono dostępność jego węzłów, jako istotnych miejsc w sieci szlaków.

KUZERA ANNA, Krościenko nad Dunajcem i Pieniński Park Narodowy jako centrum turystyczne [praca magisterska], Katedra Turystyki Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej w Katowicach, Katowice 2008, msk., 74 s.

Podano charakterystykę fizjograficzną i turystyczną Pienin, charakterystykę historyczną i kulturową Krościenka; opisano turystykę w Gminie Krościenko n.D. oraz turystykę w Pienińskim PN w latach 1996-2006.

NYKA JÓZEF, Pieniny. Przewodnik, Trawers, 2008 [oraz inne wydania], 320 s.

Podano ogólne wiadomości i praktyczne rady, omówiono historię i współczesność podpienińskich miejscowości, podano drogi dojazdowe, opisano przyrodniczo i kulturowo Pieniny Spiskie, Pieniny Właściwe, Małe Pieniny i słowacką stronę Pienin.

NYKA JÓZEF, Uzdrowiska, wczasy i turystyka, [w:] K. Zarzycki (red.) Przyroda Pienin w obliczu zmian, „Studia Naturae” 1982, ser. B., 30: 457-471.

Opisano powstanie uzdrowisk, szlaki turystyczne, Drogę Pienińską, etapy rozwoju turystyki, schroniska oraz wpływ turystyki na przyrodę.

PANASIUK DAMIAN, Wycena środowiska metodą kosztów podróży w praktyce. Wartość turystyczna Pienińskiego Parku Narodowego, „Ekonomia i Środowisko” 2001, 2: 264-277.

Zawarto opis i omówiono użyteczność metody kosztów podróży; podano charakterystykę geograficzną turystów, koszty przejazdu i pobytu turysty w Pieninach, liczbę turystów w Pieninach, szacunkową wartość turystyczną Pienin dla wyjazdów indywidualnych i rodzinnych.

PAVLIK EDUARD, Historia poznawania Pienin słowackich, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 1997, 5: 9-19.

Omówiono rozwój turystyki od 1873 r.; opisano źródła mineralne w Śmierdzonec, dzieje zasiedlenia Leśnicy, ważniejsze opracowania naukowe, flisactwo na Dunajcu oraz powstanie słowackiego parku narodowego..

REMISZEWSKI RYSZARD, Początki krajoznawstwa Pienin, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 1992, 1: 27-31.

Opisano poznawanie Pienin; omówiono Towarzystwo Tatrzańskie w Pieninach oraz relację Józefa Szalay’a do tego Towarzystwa.

REMISZEWSKI RYSZARD M., Historia ratownictwa górskiego w Pieninach, „Prace Pienińskie” 2008, 18: 215-222.

Opisano działalność Pienińskiego Ochotniczego Pogotowia w Szczawnicy (1937 r.), Rabczańskiej Grupy Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z sekcjami operacyjnymi, m.in. w Krościenku (1957), sekcję operacyjną „Pieniny” Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego przy oddziale PTTK w Krościenku (1957 w Krościenku, 1962 w Szczawnicy) oraz Grupę Podhalańską GOPR z siedzibą w Rabce od 1970 r.

REMISZEWSKI RYSZARD M., Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział Pieniński, Oddział Pieniński PTTK w Szczawnicy, Szczawnica 2013, 179 s.

Omówiono udział Józefa Szalay’a w tworzeniu Oddziału Pienińskiego PTT, historię powstania oddziału Pienińskiego w Szczawnicy, działalność oddziału w okresach: 1893-1914, 1923-1933, 1934-1950; podano władze oddziału; dodano skrowidz nazwisk i fotokopie dokumentów.

SADOWSKI PIOTR (red. nauk.), Rozwój turystyki kulturowej i przyrodniczej na pograniczu polsko-słowackim, Podhalańska Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Nowy Targ 2012, 195 s.

Zawarto m.in. historię polsko-słowackich konwencji turystycznych, rozwój turystyki w miastach przygranicznych (Szczawnica); opisano projekt Geoparku „Pieniny”; podano potencjał przyrodniczy słowackiego Pienińskiego Parku Narodowego a ruch turystyczny oraz walory przyrodnicze i antropogeniczne Pienin.

SZCZAPA ROBERT, Turystyka kwalifikowana piesza na terenie Pienin i Pienińskiego Parku Narodowego w oparciu o badania ankietowe [praca licencjacka], Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki, Wydział Wychowania Fizycznego i Turystyki, Pruszków 2007, msk., 86 s.

Omówiono podejście teoretyczne do turystyki kwalifikowanej w obszarach górskich chronionych; podano charakterystykę Pienin, statystykę ruchu turystycznego w rejonie Pienin; opisano Pieniński Park Narodowy oraz wyniki badań ankietowych.

WARCHOLIK WITOLD, MAJEWSKI KAROL, KISZKA KRZYSZTOF, Ruch turystyczny w Pienińskim Parku Narodowym, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 2010, 11: 149-156.

Podano natężenie ruchu turystycznego, charakterystykę turysty, wykorzystanie bazy noclegowej oraz opinie turystów.

WITKOWSKI ZBIGNIEW, MROCZKA ADAM, ADAMSKI PAWEŁ, BIELAŃSKI MIKOŁAJ, KOLASIŃSKA ANNA, Nielegalna dyspersja turystów – problem parków narodowych i rezerwatów przyrody w Polsce, „Folia Turistica” 2010, 22: 35-65.

Omówiono problem schodzenia turystów ze szlaków pieszych i narciarskich w parkach: Ojcowskim, Pienińskim i Tatrzańskim oraz rezerwacie Homole; opisano badania ankietowe turystów i wywiady ze służbą parku, bezpośrednie obserwacje nielegalnej dyspersji, rozmiary i przyczyny zjawiska schodzenia ze ścieżek, skutki przyrodnicze i środowiskowe oraz reakcje administracji obszarów chronionych.

Spływ Dunajcem

GRYWALSKI ADAM, Z historii spływu Dunajcem, „Prace Pienińskie” 2009, 19: 5-7.

Przedstawiono początki spływu, pierwsze próby uporządkowania spływu, powstanie Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich na rzece Dunajec; podano nazwiska prezesów Stowarzyszenia; opisano technikę transportu łodzi.

Regulamin dla przewozu osób łodziami po Dunajcu w Pieninach, wydany po myśli art. 20. Rozp. Prez. z dnia 6 marca 1928 o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz.U.R.P., Nr 29. poz. 266.), Drukarnia Podhalańska, Nowy Targ 1932, 11 s.

Regulamin Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich na rzece Dunajcu, Drukarnia Podhalańska w Nowym Targu, [1936], 11 s.

Statut Polskiego Towarzystwa [Stowarzyszenia] Flisaków Pienińskich na rzece Dunajcu, Drukarnia Podhalańska w Nowym Targu, [1934], 15 s.

Dodano decyzję Wojewody Krakowskiego z dnia 4 czerwca 1934 r. o wpisie do rejestru.

Ratownictwo

KACWIN ADRIAN, Analiza działań ratowniczych Grupy Podhalańskiej GOPR na obszarze Pienińskiego Parku Narodowego [praca magisterska], Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Wydział Nauk o Zdrowiu, Zakład Finansowania Ochrony Zdrowia, Łódź 2016, msk., 103 s.

Opisano środowisko górskie i związane z nim niebezpieczeństwa; omówiono historię powstania ratownictwa górskiego, jego cele i zadania; na podstawie dokumentacji powypadkowej z lat 2010-2015 przeanalizowano działania ratownicze GOPR na terenie Pienińskiego PN.

Pieniny z dawnych lat

ALHA [ALFRED HAMMERSCHLAG], MARCZAK [MICHAŁ], WIKTOR [JAN], Ilustrowany przewodnik po Pieninach i Szczawnicy, Nakładem Komitetu, Kraków 1927, 186 s.

Jeden z podstawowych przewodników po Pieninach, zawierający wiele interesujących informacji, powielanych później przez inne przewodniki.

GRYWALSKI ADAM, Z historii spływu Dunajcem, „Prace Pienińskie” 2009, 19: 5-7.

Przedstawiono początki spływu, pierwsze próby uporządkowania spływu, powstanie Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich na rzece Dunajec; podano nazwiska prezesów Stowarzyszenia; opisano technikę transportu łodzi.

GUSTAWICZ BRONISŁAW, Wycieczka w Czorsztynskie, Nakład Filipa Sulimierskiego, Warszawa 1881, [reprint] Krajowa Agencja Wydawnicza, Kraków 1989, 271 s.

Zawarto opis przejazdu autora do Starego Sącza i Czorsztyna, szczegółową historię zamku Czorsztyn i okolicznych miejscowości od średniowiecza, uwagi etnograficzne oraz trasy wycieczek po Pieninach.

KOŁODZIEJSKI STANISŁAW, Polskie Stowarzyszenie Flisaków Pienińskich. Trudne początki, „Pieniny – Przyroda i Człowiek” 2014, 13: 76-100.

Omówiono rolę Dunajca w osadnictwie Pienin, początki spływu łodziami po Dunajcu, pierwsze próby organizacji spływu, trudne położenie flisaków ze Sromowiec Niżnych, powstanie i działalność Stowarzyszenia przed II wojną światową oraz rolę Franciszka i Stanisława Kołodziejczyków.

KOPER KRZYSZTOF, Krościenko – Grywałd. Wspomnienie z Pienin, Zakład Poligraficzny „MK”, Nowy Targ 2007, 104 s.

Opisano Krościenko n.D., dworki i ich właścicieli, pierwszych gości, sezon letni, Pieniny i Grywałd oraz rodzinę Dziewolskich w Grywałdzie.

PAVLIK EDUARD, Historia poznawania Pienin słowackich, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 1997, 5: 9-19.

Omówiono rozwój turystyki od 1873 r.; opisano źródła mineralne w Śmierdzonec, dzieje zasiedlenia Leśnicy, ważniejsze opracowania naukowe, flisactwo na Dunajcu oraz powstanie słowackiego parku narodowego.

REMISZEWSKI RYSZARD, Początki krajoznawstwa Pienin, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 1992, 1: 27-31.

Opisano poznawanie Pienin; omówiono Towarzystwo Tatrzańskie w Pieninach oraz relację Józefa Szalay’a do tego Towarzystwa.

REMISZEWSKI RYSZARD M., Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział Pieniński, Oddział Pieniński PTTK w Szczawnicy, Szczawnica 2013, 179 s.

Omówiono udział Józefa Szalay’a w tworzeniu Oddziału Pienińskiego PTT, historię powstania oddziału Pienińskiego w Szczawnicy, działalność oddziału w okresach: 1893-1914, 1923-1933, 1934-1950; podano władze oddziału; dodano skrowidz nazwisk i fotokopie dokumentów.

WĘGLARZ BARBARA A., Spacerkiem po starej Szczawnicy i Rusi Szlachtowskiej, Oficyna Wydawnicza „Rewasz”, Pruszków 2011, 250 s.

Opisano rodzinę Szalay’ów, Stadnickich, Kołaczekowskich, rody i domy góralskie, życie kulturalne w uzdrowisku, podróże do uzdrowiska, Niżnią Wieś, Szczawnicę Wyżną, spływ Dunajcem i Drogę Pienińską, ulicę Główną, Zdrojową, Języki i Kowalczyka, Jana Wiktora, Szalay’a, Plac Dietla, Park Górny i Dolny, Ruś Szlachtowską, w tym wyznaczenie, świadomość narodową, osadnictwo, rody, ubiór, cerkwie i kapliczki.

WĘGLARZ BARBARA A., LELITO ALINA, Żydzi w szczawnickim kurorcie, Firma APLA, Szczawnica 2005, 94 s.

Omówiono sytuację prawną Żydów w Polsce; opisano Żydów jako mieszkańców i kuracjuszy w Szczawnicy; opisano Szczawnicę jako modny kurort dla Żydów, gminę żydowską, zagładę podczas wojny oraz Żydów jako sąsiadów; dołączono zestaw fotografii.

ŻMIDZIŃSKI JAKUB, Literackie szlaki Pienin. Przewodnik, „Pieniny Przyroda i Człowiek” 2006, 9: 187-218.

Omówiono literacki wątek o drogach dojazdowych do Pienin, o Kunegundzie, Czorsztynie i Czerwonym Klasztorze i zbójnikach; opisano górali pienińskich i ich kulturę, szczawnickie źródła oraz piękno Pienin i Dunajca.